

Torstai 18. joulukuuta 2008

Ihmisoikeuksien puolustajiin Venäjällä kohdistetut hyökkäykset ja Anna Politkovskajan murhaoikeudenkäynti

P6_TA(2008)0642

Euroopan parlamentin päätöslauselma 18. joulukuuta 2008 ihmisoikeuksien puolustajiin Venäjällä kohdistetuista hyökkäyksistä ja Anna Politkovskajan murhaoikeudenkäynnistä

(2010/C 45 E/17)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Venäjästä ja etenkin 25. lokakuuta 2006 antamansa päätöslauselman EU:n ja Venäjän suhteista venäläisen toimittajan Anna Politkovskajan murhan jälkeen ⁽¹⁾ sekä 19. kesäkuuta 2008 antamansa päätöslauselman Hanti-Mansijskissa 26. ja 27. kesäkuuta 2008 pidettävästä EU:n ja Venäjän huippukokouksesta ⁽²⁾,
- ottaa huomioon Euroopan unionin ja Venäjän federaation välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, joka tuli voimaan vuonna 1997 ja jota on jatkettu odottaessa sen korvaamista uudella sopimuksella,
- ottaa huomioon käynnissä olevat neuvottelut uudesta sopimuksesta, joka tarjoaa uuden kattavan kehyksen EU:n ja Venäjän välisille suhteille, sekä näiden neuvottelujen käynnistämisen uudestaan Nizzassa 14. marraskuuta 2008 pidetyn EU:n ja Venäjän edellisen huippukokouksen yhteydessä,
- ottaa huomioon puheenjohtajavaltion Euroopan unionin puolesta antaman julkilausuman Memorial-ihmisoikeusjärjestön toimistossa Pietarissa 4. joulukuuta 2008 suoritetusta etsinnästä,
- ottaa huomioon Demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) vuoden 2008 kertomuksen ihmisoikeuksien puolustajista,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 115 artiklan 5 kohdan,
- A. toteaa, että Venäjä on Euroopan neuvoston sekä Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) jäsenvaltio ja että se on näin ollen sitoutunut kunnioittamaan täysin ihmisoikeuksia sekä kansalaisten oikeuksia,
- B. toteaa, että ihmisoikeuksien puolustajien tilanne aiheuttaa vakavaa huolta samoin kuin vaikeudet, joita aktiivisesti ihmisoikeuksien edistämiseksi toimitavat kansalaisjärjestöt kohtaavat,
- C. toteaa, että lukuisat Venäjän kansalaiset ovat kääntyneet Strasbourgissa sijaitsevan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen puoleen, jonka antamat tuomiot ovat osoittaneet oikeaksi valituksen vakavien ihmisoikeusloukkausten ja Venäjän valtion viranomaisten mielivallan esiintymisestä monissa tapauksissa,
- D. panee merkille, että Venäjän jesuiittaveljeskunnan johtaja Otto Messmer ja ecuadorilainen pappi Victor Betancourt murhattiin raastasti heidän Moskovassa sijaitsevassa asunnossaan 28. lokakuuta 2008,
- E. panee merkille, että venäläinen johtava ihmisoikeusasianajaja Karinna Moskalenko, joka on menestyksekkäästi toiminut 30 Venäjän kansalaisen asiamiehenä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa, yritettiin myrkyttää lokakuun puolivälissä 2008 sijoittamalla hänen autoonsa elohopeaa Strasbourgissa,
- F. panee merkille, että riippumattoman inguušiverkkosivuston omistaja Magomed Jevlojev surmattiin 31. elokuuta 2008, kun hän oli poliisin pidättämänä,

⁽¹⁾ EUVL C 313 E, 20.12.2006, s. 271.

⁽²⁾ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2008)0309.

Torstai 18. joulukuuta 2008

- G. toteaa, että heinäkuussa–lokakuussa 2008 on tehty useita ihmisoikeuksien puolustajien murhayrityksiä, joiden kohteena ovat olleet esimerkiksi Ingušan oppositiojohtaja Ahmed Kotijev, ihmisoikeuksien puolustaja Zurab Tsešojev Ingušasta, ihmisoikeusaktivisti Dmitrij Kraihin Orjolin kaupungista sekä ihmisoikeusaktivisti Stanislav Dmitrijevski Nižnyj Novgorodista,
- H. panee merkille, että Memorial-tutkimus- ja tiedotuskeskuksen, joka on 20 vuoden ajan tutkinut Stalinin vainoja Neuvostoliitossa, Pietarissa sijaitsevaan toimistoon hyökkäsivät 4. joulukuuta 2008 Venäjän yleisen syyttäjänviraston naamioidut joukot; toteaa, että rynnäkön yhteydessä vietiin kiintolevyjä ja CD-levyjä, jotka sisälsivät kokonaisen tuhansia uhreja käsittävän tietokannan; toteaa, ettei takavarikoidusta asiakirjaineistosta ole olemassa mitään luetteloa; toteaa, että Memorialin lakimiehiltä evättiin pääsy tiloihin,
- I. I toteaa, että toimittaja Anna Politkovskajan murhan jälkeinen rikostutkinta ja oikeudenkäynti aiheuttavat vakavaa huolta, joka liittyy avoimuuteen ja oikeusvaltion kunnioittamiseen; toteaa, että tätä raakaa murhaa ei ole vielä täysin tutkittu eikä selvitetty tyydyttävällä tavalla,
- J. toteaa, että Venäjän viranomaiset eivät edelleenkään ole halukkaita yhteistyöhön tutkinnassa, joka koskee Aleksander Litvinenkon murhaa Lontoossa myrkyttämällä hänet radioaktiivisella poloniumilla,
- K. panee merkille, että poliisi esti raastasti Kremlin vastaisen mielenosoituksen, jonka Garri Kasparovin oppositioryhmä ”Toinen Venäjä” järjesti 14. joulukuuta 2008 Moskovassa, ja että poliisi otti mielenosoittajia kiinni, raahasi heitä kuorma-autoihin ja pidätti arviolta 100 mielenosoittajaa,
- L. toteaa, että 17 venäläistä ihmisoikeusryhmää vetosi Euroopan unioniin Wienissä 3. joulukuuta 2008, jotta EU:n ja Venäjän välinen ihmisoikeuskeskustelu nostettaisiin ensi tilassa yhä keskeisempään asemaan ja jotta kaikkein kiireellisimmät tapaukset tuotaisiin esiin EU:n ja Venäjän välisten huippukokouksien tapaamisissa;
1. tuomitsee jyrkästi hyökkäykset, joita Venäjällä on kohdistettu ihmisoikeuksien puolustajiin ja kansalaisten oikeuksia edustaviin lakimiehiin, ja kehottaa Venäjän viranomaisia kaikilla tasoilla puolustamaan näiden henkilöiden fyysistä koskemattomuutta ja takamaan sen;
 2. toteaa, että ihmisoikeuksien, oikeusvaltion ja demokratian on edelleenkin oltava keskeisellä sijalla kehitettäessä EU:n ja Venäjän välisiä suhteita edelleen; pitää hyvin tärkeänä Venäjän kanssa käytävää jatkuvaa ihmisoikeuskeskustelua osana EU:n ja Venäjän välisiä ihmisoikeusneuvotteluja, ja kehottaa parantamaan asiaan liittyvien tapaamisten muotoa niin, että mukaan saadaan asianomaiset ministeriöt, oikeuslaitos sekä Venäjän kansalaisyhteiskunnan edustajat;
 3. katsoo, että ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion kunnioittamisen tulee olla keskeisellä sijalla uudessa puitesopimuksessa, josta nyt neuvotellaan;
 4. kehottaa Venäjän viranomaisia noudattamaan kaikkia Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisuja ja ratifioimaan viipymättä tämän tuomioistuimen uudistusta koskevan pöytäkirjan; kehottaa Venäjän federaatiota myös ratifioimaan ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen lisäpöytäkirjan nro 14;
 5. tuomitsee Memorial-järjestön toimistossa Pietarissa 4. joulukuuta 2008 suoritetun etsinnän; pyytää Venäjän viranomaisia ja Pietarin yleisen syyttäjän virastoa palauttamaan Memorial-tutkimus- ja tiedotuskeskukselle viipymättä 11 kiintolevyä ja CD-levyä, jotka vietiin keskukselta poliisiin 4. joulukuuta 2008 suorittaman rynnäkönn yhteydessä ja jotka sisältävät korvaamattomia tietoja yli 50 000:sta Stalinin ajan vainojen uhrista;

Torstai 18. joulukuuta 2008

6. kiinnittää huomiota jatkuvasti kasvavaan väkivaltaan, joka on Moskovan ihmisoikeustoimiston mukaan johtanut yli 100 ihmisen surmaamiseen vuonna 2008 heidän rotunsa, kansallisuutensa, uskontonsa tai sukupuolisen suuntautuneisuutensa vuoksi, sekä siihen, että Venäjän viranomaiset eivät käytännössä tuomitse tällaisia vihaan perustuvia rikoksia;
 7. panee huolestuneena merkille viime aikojen pyrkimykset palauttaa Stalinin hallinnon maine ja korostaa, että Venäjä voi vakiinnuttaa todellisen demokraattisen kulttuurin vain maan traagisen menneisyyden käsittelemisen kautta;
 8. on erittäin huolissaan lokakuussa 2008 tehdystä ihmisoikeusjuristi Karinna Moskalenkon ja hänen perheensä murhayrityksestä ja vetoaa sekä Ranskan että Venäjän viranomaisiin, jotta tekijät ja heidän motiivinsa selvitettäisiin;
 9. on vakuuttunut siitä, että sellaisten ihmisoikeusjuristien toimet, jotka käsittelevät väitettyjä ihmisoikeusrikkomuksia ja joiden on otettava suuria henkilökohtaisia riskejä jatkaakseen tehtäväänsä, ansaitsevat suurimman kunnioituksen, valtion suojan ja kansainvälisen yhteisön tuen;
 10. on edelleen erittäin huolissaan äärisuuntauksia koskevasta lainsäädännöstä, joka saattaa vaikuttaa vapaaseen tiedonvälitykseen ja johtaa siihen, että Venäjän viranomaiset rajoittavat entisestään ihmisoikeuksien puolustajien ilmaisunvapautta;
 11. toteaa, että on kulunut kaksi vuotta siitä, kun murhattiin venäläinen riippumaton toimittaja Anna Politkovskaja, josta on tullut lehdistönvapauden symboli; muistuttaa edellä mainitusta 25. lokakuuta 2006 antamastaan päätöslauselmasta ja osoittaa kunnioitustaan tämän rehellisyyden ja omantunnon symbolin rohkeudelle ja työlle ja katsoo, että hänen elämäntyönsä edellyttää jatkuvaa tukea ja tunnustusta;
 12. on pettynyt siihen, että oikeudenkäyntiä pääsee seuraamaan vain rajoitettu joukko toimittajia ja että tv-toimittajien pääsy on evätty; kehottaa tuomioistuinta kunnioittamaan täysin valamiehistön päätöstä ja avaamaan oikeudenkäynnin kaikille toimittajille ja tiedotusvälineille; odottaa tuomioistuimen tutkivan Anna Politkovskajan murhan tekijän ja avustajien lisäksi myös sitä, kuka murhan tilasi;
 13. pitää myönteisenä sitä, että vuonna 2006 perustettiin ihmisoikeuksien puolustajia käsittelevä ODIHR:n koordinaatintikeskus, joka valvoo puolustajien tilannetta koko Etyj:n piiriin kuuluvalla alueella; kehottaa voimakkaasti EU:n toimielimiä toteuttamaan tukensa ihmisoikeuksien puolustajille käytännössä niin, että perustetaan ihmisoikeuksien puolustajia käsittelevä koordinaatintikeskus kaikkiin kolmeen toimielimeen, jotta toimielinten toimia voidaan koordinoida entistä paremmin muiden kansainvälisten ja unionin tason organisaatioiden kanssa;
 14. on huolissaan varusmiesten jatkuvasta ja suuressa mittakaavassa tapahtuvasta epäasianmukaisesta kohtelusta Venäjän armeijassa ja kehottaa Venäjän viranomaisia tutkimaan tapaukset, asettamaan niistä vastuussa olevat syytteeseen sekä kitkemään huonon kohtelun asevoimista ja osoittamaan päättäväisyyttä vallitsevan käytännön nykyaikaistamisessa;
 15. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Venäjän federaation hallitukselle ja parlamentille, Etyj:lle ja Euroopan neuvostolle.
-